

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОГО ПРАВА

Матеріали X міжнародної
науково-практичної конференції

(25 квітня 2025 р.)

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
Кафедра кримінального процесу

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Кафедра юстиції

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
Кафедра організації судових, правоохоронних органів та адвокатури
НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ЮРИСТІВ
ГО «СТАЛЕ ПРАВОСУДДЯ»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОГО ПРАВА

Матеріали X міжнародної науково-практичної конференції

(25 квітня 2025 р.)

Харків
«Право»
2025

Відповідальна редакторка *Л. М. Москвич*

Актуальні проблеми судового права : матеріали X міжнар.
А43 наук.-практ. конф. (25 квіт. 2025 р.) / [відп. ред. Л. М. Москвич] ;
Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. кримін. процесу ;
Навч.-наук. ін-т права Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка, Каф. юстиції ;
Нац. ун-т «Одеська юрид. акад.», Каф. орг. суд., правоохорон.
органів та адвокатури ; Нім.-Укр. об-ня юристів ; ГО «Стале правосуддя». –
Харків : Право, 2025. – 376 с.

ISBN 978-617-8612-04-7

Збірник містить матеріали Десятої міжнародної науково-практичної конференції з актуальних проблем судового права, у якій взяли участь відомі вітчизняні та зарубіжні науковці та практики. Організаторами заходу виступили кафедра кримінального процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, кафедра юстиції ННІ права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кафедра організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», Німецько-Українське об'єднання юристів і ГО «Стале правосуддя». В основу видання покладено доповіді, виголошені учасниками конференції, які торкаються різноманітних аспектів судового права.

УДК 349.42

Матеріали викладено в авторській редакції.
Відповідальність за їхню якість, достовірність,
відсутність текстових запозичень несуть автори.

Відеозапис конференції за посиланням:

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2025

ISBN 978-617-8612-04-7

© ТОВ «Видавничий дім «Право», 2025

Беляєва К. О.
*студентка 2-го курсу факультету
адвокатури та антикорупційної діяльності
Національного університету «Одеська
юридична академія»*

ДОВІРА ДО СУДУ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ: ФАКТОРИ ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ

Довіра до судової влади є однією з основних складових стабільності та ефективності правової системи будь-якої країни. В умовах сучасного українського суспільства, яке переживає політичні, економічні та соціальні трансформації, питання рівня довіри до суду набуває особливої важливості. Оскільки судова система є гарантом справедливості та захисту прав громадян, її ефективність наряду залежить від того, як вона сприймається населенням. Утім, в Україні спостерігається низький рівень довіри до судів, що часто аргументують корупцією, непрозорістю процесів та політичною прихильністю. У зв'язку з цим важливо виявити основні фактори, які впливають на формування ставлення громадян до судової влади, а також розглянути можливі шляхи підвищення цієї довіри, що є необхідним кроком для розвитку правової держави в Україні.

Згідно ст. 2 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», здійснюючи правосуддя на принципах верховенства права, суд гарантує кожному право на справедливий розгляд справи та захист інших прав і свобод, що закріплені Конституцією, законами України, а також міжнародними договорами, ратифікованих Верховною Радою України [1]. У Конституції України зазначено, що народ є носієм суверенітету та єдиним джерелом влади в країні. Він здійснює владу безпосередньо, а також через органи державної влади та місцевого самоврядування. Конституція визначає основи правосуддя в Україні. Так, відповідно до статті 124, правосуддя в Україні здійснюється лише судами, при цьому народ бере участь у здійсненні правосуддя через народних засідателів і присяжних [2].

Зміцнення судової влади є критичним фактором для відновлення довіри до суду в українському суспільстві. У «Глобальному плані діяльності для суддів у Європі» зазначено, що необхідність зміцнення судової

влади та вдосконалення судових систем була підтверджена Комітетом міністрів Ради Європи на основі результатів загальноєвропейського моніторингу [3, с. 168]. Згідно зі статтею 92 Конституції України, виключно законами України визначаються судоустрій, судочинство, статус суддів та механізми, що забезпечують права та свободи людини і громадянина. Розділ VII «Правосуддя» Конституції України визначає конституційні основи для структурування судової системи держави [4, с. 63]. Зміцнення судової влади безпосередньо впливає на довіру до суду в українському суспільстві. Коли людина відчуває, що її права можуть бути захищені справедливим і незалежним судом, це сприяє підвищенню рівня правової свідомості та формуванню позитивного ставлення до правосуддя. Водночас, недостатня реформація судової системи й відсутність чітких механізмів контролю можуть призвести до подальшого зростання недовіри та критики з боку громадян.

Держава повинна впровадити цілеспрямовану інформаційну політику, орієнтовану на об'єктивне та достовірне висвітлення діяльності суддів і судів у ЗМІ, на телебаченні та у мережі Інтернет. Напівпрозорі процеси призначення суддів на посади, формування бюджету судової системи, корупція, залежність суддів при ухваленні рішень, відсутність належної підготовки кадрів суддівського апарату, порушення суддівської етики, хабарництво, затягування судових справ, невиконання або тривале виконання судових рішень, а також відсутність інформаційної політики щодо діяльності судового апарату – всі ці фактори сприяють недовірі суспільства до судової влади. Звісно, цей перелік чинників, які призводять до недовіри до правосуддя в Україні, не є вичерпним.

Однією з основних проблем судової системи є людський фактор. Не всі судді є справжніми професіоналами, які добре орієнтуються у законодавстві і дотримуються етичних вимог. Деякі з них використовують свої службові повноваження для власних потреб, зловживаючи своїми правами та наданими державою привілеями.

Згідно з думкою суспільства, яка є повністю виправданою, суддя має бути висококваліфікованим спеціалістом, вміти грамотно застосовувати нормативно-правову базу та об'єктивно оцінювати вимоги кожної сторони у справі [5, с. 42].

Підсумовуючи вищезазначене, станом на 2025 рік буде доцільно виділити наступні ключові напрямки для підвищення довіри до суду серед

українців: 1) покращення прозорості судового процесу; 2) підвищення незалежності суддів, яка проявляється у тому, що судді мають діяти без будь-якого зовнішнього впливу; 3) забезпечення високого рівня кваліфікації суддів; 4) проведення судово-правової реформи, зокрема створення нових механізмів для боротьби з корупцією в судовій системі; 5) підвищення ролі громадськості та медіа у висвітленні порушень з боку суддів; 6) сприяння правовій освіті громадян.

У висновку можна зазначити, що довіра до суду в українському суспільстві значною мірою залежить від ефективності судової системи, прозорості її діяльності та відсутності корупційних проявів. Серед основних факторів, що впливають на довіру, є професіоналізм суддів, незалежність суддівського корпусу, а також забезпечення справедливості та об'єктивності при винесенні рішень. Для підвищення довіри до суду необхідно здійснити низку заходів, зокрема, посилити контроль за діяльністю суддів, поліпшити доступ до правосуддя, а також впровадити ефективну комунікаційну політику, що дозволить громадянам краще розуміти судові процеси та рішення. Тільки через реальні зміни у судовій практиці можна забезпечити стабільну довіру громадян до судової влади в Україні.

Список використаних джерел:

1. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02 черв. 2016 р. № 1402-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>.
2. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
3. Міжнародні стандарти незалежності суддів [Текст] : зб. док. К. : Центр суддів. студій. 2008. 184 с.
4. Бринцев В. Д. Стандарти правової держави: втілення у національну модель організаційного забезпечення судової влади: монографія Х.: Право, 2010. 464 с.
5. Гаруст Ю. В., Бондаренко О. С. Судова реформа як головний чинник відновлення довіри українського суспільства до влади. *Право та інновації*. 2016. № 3 (15). С. 41–47.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» – Кісліцина І. О.

Фідря Ю. О.

ДО ПИТАННЯ ОНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ ДИСЦИПЛІНАРНИХ
СТЯГНЕНЬ СТОСОВНО СУДДІ 133

Хотенець П. В.

ДЕЯКІ МІРКУВАННЯ ПРО ДІАЛЕКТИКУ СУДОВОЇ
ТА ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ 138

Хотинська-Нор О. З.

ЄДНІСТЬ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ: ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ
ІНСТРУМЕНТАРІЮ У СВІТЛІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРАГНЕНЬ
УКРАЇНИ..... 140

Храпенко О. О.

КОНВЕНЦІЯ ПРО ЗАХИСТ ПРОФЕСІЇ АДВОКАТА:
ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ 142

Шевчук О. М., Євечук О. І.

ПРАВО НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД З ПИТАНЬ
ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОТИДІЇ НАРКОЗЛОЧИННОСТІ:
АНАЛІЗ ОКРЕМИХ РІШЕНЬ ЄСПЛ 146

СТУДЕНТИ ТА АСПІРАНТИ

Афанасьєва В., Машаро О.

ПЕРЕХІДНЕ ПРАВОСУДДЯ І ВІДНОВЛЕННЯ ДОВІРИ
ДО СУДОВОЇ СИСТЕМИ 151

Басюк Ю. М.

ЕТИЧНІ МЕЖІ ПОВЕДІНКИ АДВОКАТА У СОЦІАЛЬНИХ
МЕРЕЖАХ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА 154

Бєляєва К. О.

ДОВІРА ДО СУДУ В УКРАЇНСКОМУ СУСПІЛЬСТВІ:
ФАКТОРИ ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ 159

Бідний Є. М.

НОВІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ ПОНЯТТЯ «МИТНИЙ
СПІР ЩОДО НАРАХУВАННЯ ТА СПРАВЛЯННЯ МИТНИХ
ПЛАТЕЖІВ» КРИЗЬ ПРИЗМУ ПРАКТИКИ ЄСПЛ 162

Божко А. В.

ПРОФЕСІЙНА КУЛЬТУРА АДВОКАТА В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ 166

Бондар Аліса

ПРИНЦИП ДОБРОВІЛЬНОСТІ ШЛЮБУ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ
ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД 169